

HET WERK VAN DE HEILIGE GEEST

Deel 1: Het bedroeven, weerstaan en uitblussen van de Heilige Geest

Deel 2: De Geest der aanneming tot kinderen.

Leesavonden februari 2015

HET WERK VAN DE HEILIGE GEEST

Voor de derde leesavond hebben wij twee thema's:

Deel 1: Het bedroeven, weerstaan en uitblussen van de Heilige Geest

Lezen: Dr. W. van Vlastuin: Wordt vervuld

 Ds. J. van Laren, preek over de Heilige Geest.

Deel 2: De Geest der aanneming tot kinderen.

Lezen: ds. Vreugdenhil: Alles uit Hem,

 ds. A. Comrie: Eigenschappen

 ds. W. à Brakel: Redelijke Godsdienst.

DEEL I

Het is niet genoeg dat wij eens de Geest des Heeren hebben ontvangen, waardoor wij licht in de Heere zijn geworden, daar wij tevoren in diepe duisternis in de wereld leefden. Wij moeten toezien dat wij voortdurend die gave mogen behouden. Ja, wij moeten alle middelen gebruiken, opdat de vlammen van dit hemelse vuur in ons hoe langer hoe krachtiger mogen worden (Van Laren).

Als wij de Bijlage nr. 1 van dr. Van Vlastuin lezen, zien we dat er verschil is tussen het bedroeven, weerstaan en uitblussen van de Heilige Geest.

Lees Bijlage 1 A. Het bedroeven van de Geest.

In Efeze 4: 25-32 noemt Paulus concrete zonden waardoor wij de Heilige Geest bedroeven.

Vraag 1: Welke zonden noemt Paulus hier?

Vraag 2: U ziet dat de Heilige Geest op veel manieren bedroefd wordt. Komt dit ook voor in de Christelijke gemeente, dichterbij nog, komt dit ook voor bij u en mij?

Lees Bijlage 1B. Het weerstaan van de Heilige Geest.

Vraag 3: Kunnen wij, nette kerkmensen, ook de Heilige Geest weerstaan?

Vraag 4: We kunnen bidden om de Geest, terwijl we de Geest weerstaan, zegt Van Vlastuin. Hoe kan dat?

Lees Bijlage 1C. Het uitblussen van de Heilige Geest.

Het gaat in dit verband niet zozeer om het doen van het verkeerde, maar veel meer om het nalaten van het goede. Dit nalaten, slordig zijn in de dienst

van God, blust de werkingen van Gods Geest. Voorbeelden hiervan lees je in dit gedeelte C.

Lees Bijlage 1D.

Meer steunen op de ervaringen van de Geest in ons dan op het werk van Christus buiten ons, oftewel: meer leven op het gevoel dan door het geloof. Ook op deze manier blussen we de Geest van God uit.

Vraag 5: a. Waarom blussen we de Geest uit op deze manier?

b. Maar is het gevoel dan niet belangrijk?

We gaan nu naar Bijlage 2: Joos van Laren.

Lees Bijlage 2 A.

Vraag 6: Als dan het hemelse vuur van Gods Geest in Gods kinderen onuitblusselijk is, waarom waarschuwt de apostel ons dan om de Geest niet uit te blussen?

Lees B.

Vraag 7: Wat moeten wij nu doen om het vuur van de Geest in ons te bewaren en voordurend aan te wakkeren?

DEEL II, DE GEEST DER AANNEMING TOT KINDEREN

De aanneming tot kinderen behoort ook tot de orde des heils. Het is een van de weldaden, die de Heere Christus voor Zijn Kerk verworven heeft. W. à Brakel wijdt er in zijn 'Redelijke Godsdienst' ook een apart hoofdstuk aan, Hoofdstuk 35. (Vreugdenhil)

Uit dit hoofdstuk van Brakel heb ik een selectie gemaakt wat als extra Bijlage in dit boekje staat.

Lees Bijlage 3

De aanneming tot kinderen is een werk van de drieënige God.

Vraag 8: Wat is hierin het werk van de Vader? Van de Zoon? Van de Heilige Geest?

De rijkdom van het kindschap.

Efeze 2:19: Huisgenoten van God geworden, lid zijn van Gods huisgezin.

Vraag 9: Ds. Vreugdenhil maakt hier onderscheid tussen: kennis van God **de** Vader en kennis van God **als** Vader. Kun je uitleggen wat het verschil is?

Vraag 10: a. Hebben al Gods kinderen evenveel kennis van God **als** Vader?

b. hebben al Gods kinderen evenveel vrijmoedigheid om God als Vader aan te spreken?

De bewustwording van het kindschap.

Vraag 11: Hoe kun je weten dat je in het huisgezin van God bent opgenomen?

Vraag 12: wat is nu juist het bevindelijke in de beleving van de aanneming tot kinderen?

Vraag 13: Hoe getuigt de Heilige Geest dan van die weldaad?

De verzekering van de aanneming tot kinderen.

Lees A.

Er is verschil tussen bewustwording en verzekering van het kindschap.

Vraag 14: Wat is het verschil?

Lees B.

Het getuigenis van onze eigen geest is niet voldoende om te weten dat we een kind van God zijn. Daar is een tweede getuige nodig: de Heilige Geest.

Vraag 15: a. Wat doet de Heilige Geest dan?

b. Wat gaat Hij aantonen? Zie ook Bijlage 4 Comrie B.

De vrijmoedigheid om 'Abba, Vader' te zeggen.

Vraag 16: Hoe zou het komen dat veel van Gods kinderen geen vrijmoedigheid hebben om 'Vader' te zeggen?

Vraag 17: Hoever moet je daar nu voor gevorderd zijn op de leerschool van de genade om 'Vader' te mogen zeggen?

Lees bijlage 4 Comrie C.

Hunkert u soms naar die verzekering van uw kindschap? Dan moet u de weg van de middelen waarnemen, want we zagen reeds dat de Geest met die kenmerken van de genade in ons leven naar het Woord gaat en door de onderwijzende en overredende kracht van het Woord der verzoening onze geest overtuigt van het Vaderlijke van God en dat we zelf Zijn kind mogen zijn. Het Woord en de sacramenten hebben een verzekerende en verzegelende werking in de handen van de Heilige Geest. (Vreugdenhil)

BIJLAGE 1: dr. W.van Vlastuin.

En bedroeft de Heilige Geest Gods niet, door Welke gij verzegeld zijt tot de dag der verlossing (Ef.4:30).

A Gelovigen kunnen blijkbaar de Heilige Geest bedroeven. Wat moeten we hieronder verstaan? Uit het tekstverband is duidelijk dat het hier over allerlei concrete zonden gaat. Moord misschien? Verkrachting soms? Nee, veel subtieler. De eerste zonde die genoemd wordt is de leugen. We lezen in vers 25: daarom legt af de leugen, en spreekt de waarheid, een iegelijk met zijn naaste; want wij zijn leden van elkaar. We mogen niet liegen. Dat is toch vanzelfsprekend? Zou de Geest dit met al de liefde van Zijn hart bij monde van Paulus tegen ons zeggen als dit in de christelijke gemeente niet voorkwam? Bent u beter dan vader Abraham, die loog dat Sara zijn zuster was? de Heere verlostte hem op een wonderlijke wijze. Had hij toen geleerd dat het niet nodig was om met leugens in het rijk van God te werken? Tot onze grote ontsteltenis zien we dat deze geschiedenis zich jaren later herhaalt. De vader van alle gelovigen liegt... Helaas is het liegen zo algemeen, dat we het vaak niet eens als zonde zien. Gelovigen deinzen niet terug voor een leugentje om bestwil. Zonder blikken of blozen verdraaien we de waarheid. Het is niet zomaar dat de apostel schrijft: legt de leugen af! Volgens openbaring 21:8 horen leugenaars in de buitenste duisternis. Christenen moeten nauw leven. Zakenleugens, beleefdheidsleugens, gemakzuchtsleugens zijn uit de boze. Hoe bedroefd wordt de Heilige Geest van leugens. Hij is de Geest van de waarheid. Halve waarheden druisen tegen het hele wezen van de Geest in. Wilt u vervuld worden met de Heilige Geest? Leg de leugen af!

Het tweede dat we in dit tekstverband tegenkomen is de toorn: wordt toornig en zondigt niet; de zon ga niet onder over uw toornigheid (vers 26). Er bestaat inderdaad een heilige toorn. Waar God en Zijn eer in het geding zijn, mogen we geen lam zijn, maar is de gestalte van de leeuw op zijn plaats. Gods Geest maant ons af van de toorn. Hoe nauw neemt de Heere het hiermee. Toen Mozes, de zachtmoedigste van alle mensen, in toorn op de rots sloeg, moest hij buiten het beloofde land blijven. Een diefstal zien we als zonde. Maar toorn en drift schrijven we te gemakkelijk toe aan een zwakheid in ons karakter. De apostel noemt stelen en toorn in één adem. Voor God zit er geen verschil in. Zowel het stelen als het toornig zijn bedroeft de Heilige Geest. We zullen onze zienswijze over onze driftbuien radicaal moeten veranderen. Onze liefde kan harten breken. Maar als haat en toorn ons hart vervullen, sluiten de harten van anderen nog meer. Waar de opwellingen van toorn toch voorkomen, moeten we ze dezelfde dag nog uitpraten en het geschil bijleggen. Als we er overheen leven, wordt het steeds moeilijker een

geschil bij te leggen. Door kleine meningsverschillen zijn vaak grote verwijderingen ontstaan. Veel huwelijksgeluk is hieraan te gronde gegaan.

In de derde plaats worden we in Efeze 4 vermaand om de duivel geen plaats te geven (vers 27). Wat zijn de werken van de duivel? Nijd, twist, tweedracht en laster. Hoe haastig zijn we met onze veroordelingen. Zonder eerst de zaak te onderzoeken, hebben we ons een oordeel snel geveld.

In de vierde plaats richt de vermaning zich tegen het stelen. Die gestolen heeft, stele niet meer, maar arbeide liever, werkende dat goed is met de handen, opdat hij hebbe mee te delen degene die nood heeft (vers 28). Zou de Heilige Geest het oog hebben gehad op de manier waarop we ons belastingformulier invullen? Ons hart hecht zich zo gemakkelijk aan geld. Geldgierigheid is een wortel van alle kwaad. (1Tim. 6:10). Geld is een middel om God te dienen. Jezus is arm geworden om arme zondaren rijk te maken. Zouden wij schrapen zonder erbij na te denken dat we ons goed ontvangen opdat we ook de behoeftige hierin laten delen?

We komen in de vijfde plaats het volgende tegen: geen vuile rede ga uit uw mond, maar zo er enige goede rede is tot nuttige stichting, opdat zij genade geve dien, die dezelve horen (vers 29). Het is toch vreselijk dat christenen gewaarschuwd moeten worden tegen vuile taal! Zijn wij dan werkelijk geneigd tot schandelijke taal, onbenullig geleuter en dubbelzinnige grappen? Zeker als we een grappig karakter hebben, moeten we alles doen om onszelf te beheersen. Laten we onszelf afvragen of het goed is wat we willen zeggen. Is het ook nodig? En kunnen de hoorders er zegen door ontvangen?

We lezen verder nog in dit tekstverband: maar zijt jegens elkander goedertieren, barmhartig, vergevende elkaar, gelijkewijs ook God in Christus u vergeven heeft (vers 30-32). Hoeveel gelegenheden hebben we om vriendelijk te zijn. Benutten we deze gelegenheden? Vriendelijkheid en vergevingsgezindheid behoren bij een godzalig leven. Leven we in zelfzucht en egoïsme, dan kunnen we niet verwachten dat ons leven ten zegen zal zijn. Op tal van manieren bedroeven we de Heilige Geest. Het moet ons bedroeven dat we deze lieve Persoon zoveel verdriet doen. Hij heeft er zoveel belang bij om ons helemaal te vervullen met Zichzelf en wij doen Hem verdriet.

De Geest weerstaan

B Wij lezen in Handelingen 7:51 Gijlieden wederstaat altijd de Heilige Geest. Stefanus richtte zich met dit scherpe woord tot de Joodse raad. Zij weerstonden de Geest, omdat zij het woord van de Geest weerstonden. Zij hebben de Heere Jezus Christus, vervuld van de Heilige Geest horen preken. Zo hebben zij de Heilige geest weerstaan. Dit verwijt klinkt niet tegen de

Romeinen, maar tegen de geestelijke leiders uit die dagen. We kunnen nergens zo tegen de Geest zondigen als in de tempel van de Geest, namelijk Gods kerk. Dat is een ontzaglijke werkelijkheid. We kunnen als nette kerkmensen Gods Geest blijkbaar weerstaan. Ook al gaan we tweemaal per zondag naar de kerk, ook al buigen we driemaal per dag onze knieën, ook al zijn we nooit in bijzondere zonden gevallen, dan nog geldt dat wij de Geest weerstaan. Elke onbekeerlijkheid in ons hart en elke traagheid in de dingen van Gods Koninkrijk is een weerstaan van de Heilige Geest. We kunnen bidden om de Geest, terwijl we de Geest weerstaan. Als de Heilige Geest nu eens van menselijke orde was, dan zouden we in staat zijn om Hem tegen te houden. Hoe groot is Gods genade. Hij werkt onweerstaanbaar in mensen die Hem altijd weerstaan. Als we dat op ons in laten werken hebben we zoveel redenen om de Geest te prijzen voor elke werking van de Geest in ons hart. Wat heeft Hij een geduld en eindeloze liefde!

De Geest uitblussen

C Blust de Geest niet uit, zo vermaant de apostel Paulus ons in 1 Thess. 5:19. Blijkbaar is de Heilige Geest te vergelijken met een vuur. Daar kijken we niet vreemd van op. Op de Pinksterdag daalt Gods Geest neer en we zien verdeelde tongen als van vuur. Blussen kan op twee manieren. We kunnen nalaten brandstof op het vuur te werpen. We kunnen ook water op het vuur van Gods Geest werpen. Beide methoden zijn doeltreffend om de zegen van de inwoning van Gods Geest terug te dringen. Ook in het tekstverband blijkt dit. Het gaat in dit verband niet zozeer om het doen van het verkeerde, maar veel meer om het nalaten van het goede. Dit nalaten van de dienst van God blust de werkingen van Gods Geest. We kunnen geen zegen verwachten als we slordig zijn in ons Bijbellezen, bidden en beroep. De Geest spreekt door Zijn Woord, door Zijn voorzienigheid en in ons geweten. Als we Zijn stem verachten en overal overheen leven, zal de Geest wijken. Christenen die wel weten wat het Woord zegt, maar in de praktijk niet voor Gods Woord durven uitkomen, blussen de Geest. Christenen die bewust zwijgen waar ze geroepen worden te spreken, blussen de Geest. We kunnen in dit verband ook denken aan het gebruik van de sacramenten. Als we de Heilige Doop lichtzinnig gebruiken door niet de consequentie van onze belofte in onze levensstijl voor onze rekening nemen, of als het verbond voor ons geen enkele waarde heeft en geen verwachting geeft aan de troon van Gods genade, blussen we de Geest uit. Als we Gods gebod om de dood des Heeren in het Avondmaal met een gelovig hart te gebruiken verachten, als we met Gods genade in het hart afblijven, blussen we de Geest uit. Hoevelen gaan aan de dis zonder zichzelf behoorlijk voor te bereiden? Hoevelen blijven zonder enige gewetensnood van de dis? Hoevelen leven volkomen

wereldsgezind en zetten de beker aan hun mond en ontvangen het gebroken brood? We blussen Gods Geest ook uit als we Zijn werk in ons hart onderwaarden of zelfs ontkennen. We kunnen inderdaad te snel geloven dat we geloven en menen dat alles in orde is. We kunnen echter ook het echte werk van God in onszelf of in anderen verdacht maken. Wat een water op de vlam van de Geest. Het is geen hoogmoed om te belijden wat de Heere in ons leven deed. Het is geen ware ootmoed om te twijfelen. God grootmaken is een teken van nederigheid. Hoe geringer wij in ons eigen oog zijn, hoe groter God is. Onze innerlijke moeite om God te prijzen, betekent dat we nog te groot in eigen oog zijn. God grootmaken is niet te groot voor ons, maar wij zijn er te groot voor.

D Er is niets dat God meer eert dan dat wij geheel en al tevreden zijn met Christus.

We blussen de Geest van God uit als we meer vertrouwen op de Geest dan op Christus. Als we meer steunen op de ervaringen van de Geest in ons dan op het werk van Christus buiten ons, maken we van de Geest onze Zaligmaker. En dat is nu precies wat de Geest niet wil. De Geest wil niets anders dan oprecht Christus verheerlijken.

We blussen de Geest uit als de geest van de wereld onze harten inneemt en vervult. Als we de politiek van deze wereld tot de onze maken, als we verlegen zijn om de glimlach van de wereld, als we hunkeren naar de eer en rijkdom in de wereld, zijn we hard bezig Gods Geest uit te blussen. Het plezier van de wereld, de vleeselijke muziek, de ijdele romans, de danszalen en de mode van onze tijd zijn bakken water om het vuur in ons hart te doven. Laat ons waken tegen verkeerde compromissen, tegen het verloochenen van de Heere Jezus Christus, tegen werelds christendom. De wereld is de grote vijand van de Zaligmaker, zouden we dan haar respect zoeken? Laten ons leven, ons gedrag, onze woorden, onze kleding, onze geldbesteding, onze gesprekken zijn tot bevordering van de eer van God en het geestelijk welzijn van onze ziel.

Laten we bedenken dat we de Geest wel zelf kunnen uitblussen, maar niet zelf kunnen aansteken. Dat moet ons extra zorgvuldig maken.

BIJLAGE 2: Joos van Laren (1586-1653).

Blust de Geest niet uit. 1 Thess. 5:19

A Het is niet genoeg dat wij eens de Geest des Heeren hebben ontvangen. Wij moeten toezien dat wij voortdurend die gave mogen behouden. Ja, wij moeten alle middelen gebruiken, opdat de vlammen van dit hemelse vuur in ons hoe langer hoe krachtiger mogen worden. Dan wordt alle verdorvenheid in ons meer en meer verteerd, totdat wij eenmaal zonder vlek en rimpel voor de troon van God gesteld worden.

De Heilige Geest verwarmt door Zijn gaven en werkingen onze harten en maakt die vurig. Er wordt een ijver ontstoken tot Gods eer, een liefde tot alle mensen en een nauwgezetheid om ons christelijk ambt goed te verrichten. Ja, Hij plant een nieuw leven en een nieuwe lust in ons om te wandelen op de weg, die leidt tot het leven en om alle goede werken te doen, waardoor Gods eer en het welzijn van de mensen bevorderd kunnen worden. Hierom worden de gaven en werkingen van de Heilige Geest vergeleken bij een vuur.

De Heilige Schrift leert ons uitdrukkelijk dat de gaven van de Geest, die strekken tot ware heiligmaking, niet geheel in Gods kinderen kunnen uitsterven. Geen stormen van tegenspoed noch wateren van vervolging kunnen deze hemelse vlam uitblazen. Als dan dit hemelse vuur van Gods Geest in de kinderen van God onuitblusselijk is, waarom waarschuwt de apostel ons dan om de Geest niet uit te blussen?

Ons antwoord is: De Geest heeft verscheidene gaven en werkingen in verschillende personen. De gaven en werkingen van de Heilige Geest in de onwedergeboren mens kunnen geheel verdwijnen. Het betreft de gave van wijsheid, verstandigheid en voorzichtigheid in dingen van het tijdelijk leven. Ook verlichting van het verstand zonder vernieuwing van het hart. Zij stemmen de leer van het evangelie toe en hebben zelfs vreugde en blijdschap daarin, zoals de tijdgelovigen, die het Woord met vreugde ontvingen, maar daarna weer afvielen. Al deze gaven en werkingen in de natuurlijke mens kunnen geheel verdwijnen en op niets uitlopen. De gave van wijsheid om te kunnen regeren verdween in Saul, want er staat, dat de Geest Gods van hem geweken was. Zo is het ook met de gave van prediken, wonderen doen en het enigszins verstaan van de verborgenheden van Gods Koninkrijk. Dat laatste was het geval bij Judas, want er staat dat de duivel pas na het eten van het brood aan de Paasmaaltijd, in hem voer.

Bij de kinderen van God, de ware wedergeborenen, kan de Geest niet geheel worden uitgeblust. Zij worden door de onoverwinnelijke kracht van God bewaard door het geloof tot de zaligheid. Hoe diep zij vervallen, er blijft nochtans altijd enig waarachtig geestelijk leven in hen, als vuur onder de as.

Hoewel zij de Geest niet geheel kunnen uitblussen, wat de wortel betreft, toch kunnen zij door hun nalatigheid en zorgeloosheid de gaven en werkingen van de Heilige Geest zo ver uitblussen, dat andere mensen, en ook zij zelf, niet anders kunnen oordelen dan dat zij de Heilige Geest totaal hebben verloren. Zij kunnen door hun zondig leven tot zulk een hardheid en dodigheid des harten vervallen, dat zij geen lust hebben om iets goeds te doen en dat zij als een onnutte dienstknecht op aarde zijn. Werkelijk, er is op de wereld voor een rechtvaardige ziel niets verdrietiger, dan dat al zijn leden en krachten zó zijn gebonden, dat hij geen werk meer kan doen om zijn God te eren en om voor zijn naaste nuttig te zijn. Van die toestand spreekt Jesaja: 'Waarom doet Gij ons van Uw wegen dwalen? Waarom verstokt Gij ons hart, dat wij U niet vrezen?' Noach viel in dronkenschap. David in overspel en doodslag. Daarvoor bezoekt de Heere zijn kinderen met verschrikkelijke plagen. 'Ik zal hun overtreding met de roede bezoeken en hun ongerechtigheid met plagen. Maar Mijn goedertierenheid zal Ik van hem niet wegnemen'. De Heere wil hen genadig weer herstellen. Maar Hij wil dat zij eerst de schande en schaamte van hun zonden zullen dragen in dit leven.

B Wanneer een mens de gaven en werkingen van de Heilige Geest in zich gevoelt, weet hij daaruit zeker dat hij een levend lidmaat van Jezus Christus is. Hij is waarlijk met God verzoend en daaruit ontstaat in hem zulk een vreugde in de inwendige mens, zulk een vrede en gerustheid in het hart en zulk een verzekerdheid van zijn zaligheid, dat hij de hemelen als geopend ziet. Hij ziet de armen van God, die hem omhelzen, hetzij dat hij leeft, hetzij dat hij sterft.

De kinderen van God kunnen de blijdschap van de Heilige Geest voor een tijd geheel verliezen, wanneer zij de gaven en werkingen van de Geest niet zorgvuldig gadeslaan.

De apostel spreekt nu de heilzame opwekking en waarschuwing uit om de Heilige Geest niet uit te blussen. O mens Gods, wie u bent, zie toe, dat u de gaven van Gods Geest, met al zijn heilige roeringen, zorgvuldig bewaart in uw hart. Dat de Geest niets van Zijn warmte in uw hart moge verliezen. Dat er geen verkoeling en verslapping moge komen, maar veel meer, dat die hemelse vlam hoe langer hoe krachtiger moge worden.

(...)

Wat moeten wij nu doen om het vuur van de Geest in ons te bewaren en voortdurend aan te wakkeren? Laten wij altijd de verkondiging van Gods Woord in grote waarde houden. Gelijk de zonde is als water, waardoor de Geest wordt uitgeblust, zo is de profetie als de blaasbalg, waardoor het vuur van de Geest aangeblazen wordt tot grote vlammen. 'Is Mijn Woord niet als

een vuur?'. Willen wij vurig van geest worden, laat ons dan Gods Woord veel aan ons hart leggen, dat zal ons hart doen ontbranden. Toen de Emmaüsgangers onderweg Christus het Woord hoorden verklaren, zeiden zij: 'Was ons hart niet brandende in ons?' Het Woord wordt het voedsel der ziel genoemd. Neem het Woord weg van de ziel, en ze moet van honger sterven.

Willen wij het vuur van de Geest in ons niet laten uitgaan, laat ons dan toezien, dat wij de goede roeringen van de Geest in onze ziel niet tegenstaan, maar die aannemen en omhelzen als onze beste vriend.

Willen wij de Geest niet uitblussen, maar vuriger en sterker in ons doen worden, dan moeten wij ons veel oefenen in het gebed. Het gebed is een hemelse blaasbalg om het vuur van de geest meer en meer in ons aan te steken. Door het gebed komen wij steeds nader tot de Heere, onze God. Wij worden door zulk een dagelijkse nadering tot God ten laatste in vlammen van vuur veranderd. De Heere Jezus sprak: 'En Ik zeg ulieden: Bidt, en u zal gegeven worden;..... Indien dan gij, die boos zijt, weet uw kinderen goede gaven te geven, hoeveel te meer zal de hemelse Vader de Heilige Geest geven, degenen, die Hem bidden?'

Dat iedere christen zich wachte voor de eerste beginselen van de zonde. Laten wij ons zo ver van de zonde houden als maar mogelijk is. Wie zal gaan wandelen op de rand van een diepe afgrond als er ruimte genoeg is en zich zo in gevaar brengen van te vallen en om te komen? Wie ver van de kant blijft, loopt duizendmaal veiliger.

Waarde christenen, er is geen zekerder getuigenis in onze ziel, dat Gods Geest nooit uitgeblust zal worden, dan wanneer wij in ons een heilige zorgvuldigheid vinden, om die hemelse vlam niet te laten verkoelen. Daardoor is de vurige pijl van satan, om te vertragen in het gebruik van de middelen der genade, geheel weggenomen. Laat ons dan alle traagheid wegwerpen en vurig van geest zijn, om die hemelse vlam bij ons in zijn volle hitte te bewaren.

Acht dan dit vuur van Gods genade en Geest, dat u ontvangen hebt, groot en laat het niet in u sterven. Het is in u gekomen om u eeuwig te laten leven. In het begin is het maar een sprankje, maar als u het elke dag aanblaast, zodat het vermeerderd en versterkt wordt, zal het in u tot een grote vlam worden.

Laat ons niet zijn als de vijf dwaze maagden, die haar lampen lieten uitgaan door gebrek aan olie, maar laten wij doen als de vijf wijze maagden, die zorgvuldig waren om haar lampen dag en nacht brandende te houden.

BIJLAGE 3: Ds. Vreugdenhil

DE AANNEMING TOT KINDEREN

De aanneming tot kinderen behoort ook tot de orde des heils. Het is een van de weldaden, die de Heere Christus voor Zijn Kerk verworven heeft. Brakel wijdt er in zijn 'Redelijke Godsdienst' ook een apart hoofdstuk aan.

In de Bijbel wordt op verschillende manieren over de aanneming tot kinderen gesproken.

- Het toekomstig kindschap, Rom. 8:23.
- Het schepselmatige kindschap, Maleachi 2:10
- Het verbondsmatige kindschap, Rom. 9:4
- De adoptie, zoals ook wel de aanneming tot kinderen wordt genoemd.

Over deze laatste, de adoptie, willen wij nu lezen. Bij de adoptie gaat het over God als Vader en de mens als kind.

De belijdenis over de aanneming tot kinderen

Een onderwerp dat dacht ik in onze kring wat in de schaduw is komen te staan van de rechtvaardiging. In onze gereformeerde belijdenis staat ook geen apart artikel of een aparte Zondag over dit onderwerp. Maar de aanneming tot kinderen is toch geen mindere weldaad dan de rechtvaardiging of de wedergeboorte.

Onze gereformeerde belijdenis spreekt wel impliciet over de aanneming tot kinderen, bijvoorbeeld als het gaat over het Vaderschap van God. Zondag 1 van de HC leert ons dat zonder de wil van mijn hemelse Vader geen haar van mijn hoofd vallen kan. Zondag 9 leert ons dat de eeuwige Vader van onze Heere Jezus Christus om Zijns Zoons Christus' wil mijn God en mijn Vader is. Zondag 10 spreekt in het kader van Gods voorzienigheid over 'de Vaderlijke hand van God' waaruit ons alle dingen toekomen en in het volgende antwoord over 'een goed toevorzicht hebben op onze getrouwe God en Vader'. Daar gaat het dus over Vaderlijke zorg en kinderlijk vertrouwen. Zondag 13 zegt in het kader van het Zoonschap van Christus dat 'wij om Zijnentwil uit genade tot kinderen zijn aangenomen'. En in Zondag 46 bij de verklaring van het 'onze Vader' wordt gesproken over kinderlijke vrees en dat God onze Vader door Christus geworden is. Ook de NGB spreekt in die geest over de Vader-kind-relatie, als we daar lezen over 'de beschikking van onze goedertieren hemelse Vader, Die voor ons waakt met een Vaderlijke zorg' (art.13).

Onze gereformeerde liturgische formulieren gaan helemaal uit van die tere Vader-kind-relatie. Het doopformulier spreekt over de Vader, Die ons tot Zijn kinderen en erfgenamen aanneemt, en van alle goeds verzorgt. In bijna

alle formulieren wordt de Heere aangesproken in de gebeden als 'barmhartige God en Vader', of 'genadige Vader'. Steeds weer spreken deze formulieren over het 'bekennen van Zijn Vaderlijke goedheid en barmhartigheid'. In het gebed van het avondmaalsformulier komt ook zo'n schitterende zin voor: 'Barmhartige God en Vader... dat wij niet twijfelen of Gij zult eeuwig onze genadige Vader zijn... ons verzorgen als Uw lieve kinderen en erfgenamen'.

Al spreekt onze gereformeerde belijdenis dus niet apart in een artikel of Zondag over de aanneming tot kinderen, heel deze belijdenis en ook onze liturgische geschriften gaan er vanuit.

De aanneming tot kinderen is een werk van de drieënige God.

De Vader verkiest tot aanneming tot kinderen. De Zoon verlost tot aanneming tot kinderen en de Geest brengt tot die heerlijke wetenschap dat we inderdaad tot kinderen aangenomen zijn.

De rijkdom van het kindschap

Het allereerste dat voortvloeit uit het kindschap is het *recht op de erfenis*. 'Indien wij kinderen zijn, zo zijn we ook erfgenamen, erfgenamen van God en mede-erfgenamen van Christus'.

Niet alleen het recht op de erfenis, maar ook dat ze – zoals Paulus het noemt in Efeze 2- *huisgenoten van God* zijn geworden. De erfenis is nog toekomst, maar deze rijkdom is er al: lid te mogen zijn van Gods huisgezin. Dat wil niet zeggen dat al Gods kinderen dezelfde vrijmoedigheid hebben, of dat ze allemaal dezelfde mate van kennis hebben van God als Vader. Ik zeg met opzet niet: kennis van God de Vader, maar van God als Vader! Want het gaat bij de aanneming tot kinderen niet om de kennis van de eerste Persoon in het Goddelijke wezen, maar om het kennen van de drieënige God als Vader! God als verzoend God in Christus door de toepassing van de Heilige Geest. Wat het bevindelijke kennen van God als Vader betreft, de mate van die kennis hangt samen met het werk van de Geest der aanneming tot kinderen. Die leert het immers om 'Abba, Vader' te zeggen. Wat is dat een tere aangelegenheid voor al Gods kinderen, het uitspreken van de Vadernaam! Hoe ontbreekt daar vaak de vrijmoedigheid voor. En toch is niemand van hen van dit voorrecht uitgezonderd. Om er echter gebruik van te maken zijn we zo diep afhankelijk van de Geest der aanneming tot kinderen. We mogen die naam ook niet zomaar klakkeloos uitspreken. Daar is Hij te dierbaar voor. Maar, of Gods kinderen nu wel vrijmoedigheid hebben of niet om God als Vader aan te roepen, ze *hebben* allemaal God als Vader. Dat geldt immers van allen, die de Heere in waarheid vrezen.

Vindt u dat geen onbegrijpelijk wonder? Door genade te mogen horen bij Gods huisgezin! Dat zie je vooral als je bedenkt waar je vandaan komt. Want wij zijn toch allen van nature uit de vader de duivel. We zijn geboren buiten het paradijs, als nakomelingen van de gevallen Adam. We staan met de naam verdoemelijk zondaar ingeschreven in de geboorteregisters van de stad verderf. Het gezin van de duivel, dat is wat!

Wat een groot genadewonder is het dan toch, vooral ook in de beleving, als we van een kind des toorns mogen worden aangenomen tot een kind van God. Dat is geen vanzelfsprekende zaak. De adoptie van een kind van satan tot een kind Gods. Zo'n groot wonder kan niemand geloven als hij niet bijgestaan zou worden door de Geest der aanneming tot kinderen. Wie zou kunnen geloven, dat die God, Die te rein is van ogen dan dat Hij het kwade zou aanschouwen, zo'n kind des toorns, uit het huisgezin van satan, die ook de trekken van de vorst der duisternis vertoont in haat en leugen, dat God zo'n kind in Zijn huisgezin wil hebben? 'En overmits gij kinderen zijt, heeft God de Geest Zijns Zoons uitgezonden in uw harten, Die roept: Abba, Vader!' Want weet u wat die Geest komt doen? Die Geest komt zondaren, die nooit zouden kunnen geloven dat deze weldaad hun geschonken is, *bewust maken van hun kindschap*.

De bewustwording van het kindschap

Niet ieder kind van God weet ook voor zichzelf, dat hij of zij een kind van God is, althans, zeker niet in het begin. Moet u die heerlijke wetenschap nog missen? Zou u graag willen weten of u in dat huisgezin van God bent opgenomen? Hoe kom je daar nu achter? De Bijbel zegt: alleen door het getuigenis van de Geest in ons hart. Waar de Heilige Geest in de nacht van onze verlorenheid Christus openbaart aan ons hart en getuigt dat Hij ook ons gegeven is tot een volkomen verlossing, en waar we door het geloof Hem mogen eigenen op grond van het Woord, daar komt langzaam maar zeker de bewustwording van het kindschap. Dat begint niet direct met de wetenschap: ik ben een kind van God. Wel hoor je zo iemand zeggen: 'ik heb de Heere lief, en ik kan Hem niet meer missen'. Diezelfde Geest, Die ons leert dat we van nature kinderen des toorns zijn, leert ons ook de aanneming tot kinderen. En die aanneming tot kinderen is een werk van de drieënige God, zo hebben we gezien. De Vader neemt aan, en de Geest verzekert daarvan. Maar dat kan alleen op grond van het werk van Christus, de Zoon, Die aan het kruis van God verlaten werd. Wat een eeuwig wonder is dat, als de Geest laat zien, dat een kind van Adam alleen om de verdienste van die tweede Adam door genadige adoptie kan worden aangenomen tot een kind van God. Daar opent de Heilige Geest het oog des geloofs voor de stervende Christus aan het kruis, Die zo de oudste Broeder werd van Zijn Kerk. Diezelfde Geest

schenkt ook de vrijmoedigheid om Hem door het geloof te omhelzen en tot God te zeggen: 'Abba, Vader!'. Daar maakt de Geest ons bewust van ons aandeel in Christus en het kindschap Gods. Let wel, we worden kind door wedergeboorte, maar we ontvangen de bewustwording van het kindschap *door de omhelzing van Christus* in de belofte van het evangelie, waarbij de Heilige Geest getuigt in ons hart, dat het ook voor ons is en dat we om Jezus' wil tot kind zijn aangenomen. 'Zovelen Hem aangenomen hebben, die heeft Hij macht gegeven om kinderen Gods te worden, namelijk, die in Zijn naam geloven. 'Dezelve Geest getuigt met onze geest, dat we kinderen Gods zijn'. Die Geest gaat dus getuigen, dat wil zeggen die waarheid van de aanneming tot kinderen bevestigen. De Geest laat zien hoe die geestelijke adoptie een rechtshandeling is, uit vrije soevereine zondaarsliefde van God, dat wel, maar tegelijkertijd op rechtsgronden. Niet om ons, maar om Christus' wil. De catechismus zegt ook dat we 'om Zijntwil uit genade tot kinderen aangenomen zijn'. *De adoptie is dus een daad van genade en recht.* Daar is de Heilige Geest als getuige bij. Hij maakt ervan bewust, verzekert en verzegelt. Hij getuigt met onze geest. Dat is juist het bevindelijke in de beleving van de aanneming tot kinderen. Hij wijst op het offer van Christus en op de liefde van de Vader. In al onze strijd en twijfel getuigt Hij in ons hart: het is echt waar, ongelooflijk maar waar, God heeft u in genade aangenomen. U mag delen in Zijn Vaderlijke gunst en bescherming. U bent een mede-erfgenaar van Christus, omdat Hij uw oudste Broeder geworden is.

Hoe getuigt de Heilige Geest dan van die weldaad? Door de verkondiging van het evangelie. Door de opening van de Schriften, waarin Hij ons de Christus der Schriften zo nabij brengt, dat we niet anders meer kunnen dan dat getuigenis geloven en zeggen: 'Ja, het is waar! Nu geloof ik het!'. En daar worden we verslonden door de eeuwige liefde van de Vader en de trouw van die biddende Hogepriester. Daar getuigt de Heilige Geest van Jezus als rechtsgrond en Jezus als pleitgrond. En waar de vrede van deze gekruiste en opgestane Koning door de Geest wordt toegepast in ons hart, daar gaan we zelf ook getuigen. Dan zit u daar heerlijk en stil onder de prediking of boven uw opengeslagen Bijbel, dan is alles geest en leven. dan is het of de mond van de Goede Herder Zelf tot u spreekt. Overal zie je dan Christus, om onze overtredingen verwond. De liefde van God doorstroomt de dorre akker van ons hart. O, wat een vrede en vreugde wordt daar beleefd, en dat voor zo'n vloekwaardige zondaar. Wat een eeuwig wonder, van nature een kind des toorns en door genade een kind van God. Zo brengt de Geest het werk van God stil en zorgvuldig in ons hart en Hij getuigt dat het ook voor ons geldt en dat we zo onze zaligheid buiten onszelf in Christus mogen zoeken en vinden. Al getuigen dan al onze zonden tegen ons, dan mogen we door dat getuigenis van de Heilige Geest in ons hart toch zeggen: 'Groter dan mijn

schuld is Zijn verdienste, en groter dan mijn ontrouw is Gods liefde. De Heere is mijn Herder.

De verzekering van de aanneming tot kinderen

A Er is verschil tussen bewustwording en verzekering. Dat laatste gaat verder. Dan weet je niet alleen dat je een kind van God bent, maar je bent er zeker van. Bij die zekerheid hoort ook de vrijmoedigheid om God bij die allerheerlijkste naam te noemen, die bij de kinderen past: 'Abba, Vader'. Dat hoort bij het verzegelende werk van de Heilige Geest. Die zegt het voor en Die leert het ook nazeggen. Dat hoort bij de verdieping van het geloofsleven, als de Heere het geloof van Zijn kinderen oefent. De geest van de wedergeboren zondaar staat onder invloed van de Heilige Geest. En die invloed ga je merken. Die menselijke geest gaat bepaalde dingen in zijn leven waarnemen. Dan zie je dat het anders is dan vroeger. Daar zijn dan dingen in je leven, die van God komen. Bijvoorbeeld dat je verdriet krijgt over je zonden en dat je een liefde krijgt tot God en Zijn dienst en een honger en dorst naar de gerechtigheid, de begeerte naar een heilig leven en veel dergelijke zaken meer. Brakel noemt bij die verschijnselen het geloof en het gelijkvormig worden aan Gods beeld, de werkingen van de Geest in je hart, de begeerte naar Gods tegenwoordigheid, ootmoed, gewillig zijn om de wil van God te doen en de liefde tot God. Al die zaken wijzen toch op het kindschap. Dat maken wij toch zelf niet. Dat komt alleen bij God vandaan. Zo is onze geest aan het constateren dat we kinderen Gods zijn.

B Maar...daar zitten twee grote bezwaren aan vast. Het eerste bezwaar: de menselijke geest is niet altijd hetzelfde. De ene dag durf je jezelf voor een kind van God te houden, terwijl je de volgende dag, bij de ontdekking van nieuwe zonden, waar je nog nooit eerder erg in gehad hebt, het gevoel krijgt dat de Heere je vanwege je zonden verwerpt en je de deur wijst. Dan is dat getuigenis van onze geest tot zwijgen gebracht door onze twijfel, vrees en moedeloosheid. Dus dat getuigenis van onze geest is nooit afdoende.

Het tweede bezwaar is dat het getuigenis van onze geest nooit feilloos is. Want als je soms bij jezelf mag waarnemen dat je God liefhebt, kom je even later tot de ontdekking, dat er in de Bijbel ook mensen genoemd worden, die een gedaante van godzaligheid hebben en de kracht daarvan verloochend hebben. En dan lees je dat Ezau ook wel eens berouw gehad heeft, en dat Bileam ook gezegd heeft: 'ik heb gezondigd' en als je uit je schuldbelijdenis en berouw over je zonden hebt afgeleid, dat je toch wel een kind van God zult zijn, kom je tot de ontdekking dat er ook schijnbekenningen zijn en dat sommigen een tijdgeloof oefenen.

Zo is dus wel duidelijk, dat het getuigenis van onze geest toch niet voldoende is om te weten te komen of we een kind van God zijn. Want de vraag is niet of ik geloof heb, maar of ik het echte geloof heb. Niet of ik bekeerd ben, maar of ik waarlijk bekeerd ben. En hoe kom je daar nu uit? Wel, daar is een tweede getuige nodig, een onfeilbare getuige, zodat ik weten kan of mijn kindschap echt is. En die onfeilbare getuige is de Geest van Christus. De Geest der aanneming tot kinderen. Wat doet die Geest dan? Wel, Hij wijst ook op die kenmerken van de genade, die je in je leven mag zien, maar Hij gaat ermee naar het Woord. Hij laat u in het Woord lezen. Hij gaat uit Zijn eigen Woord aantonen hoe zo'n kind eruit ziet. Bijvoorbeeld armen van geest, mensen die treuren, die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, die vreedzaam zijn en rein van hart, enz. Zo neemt de Geest van Christus onze geest bij de hand en brengt ons bij het Woord terug om te kijken of wat onze geest heeft ontdekt, klopt en in harmonie is met wat de Schrift zegt. Want onze bekering zal een Schriftuurlijke moeten zijn en ons geloof zal Schriftuurlijk moeten zijn. Heel onze levensweg moet in de Schrift terug gevonden kunnen worden. Wat we dus nodig hebben tot verzekering van ons kindschap is de verzekerende en de verzegelende werking van de Heilige Geest, Die Zelf getuigt in ons hart. Door het Woord, dat Hij Zelf geïnspireerd heeft, wint Hij ons hart in met Zijn vertroostende overtuigingen en Hij levert Zelf de bewijzen van het kindschap door de kinderlijke vreze en de kinderlijke gehoorzaamheid te werken, waardoor wij leren roepen: 'Abba, Vader!' Op aandrang des Geestes!

De vrijmoedigheid om 'Abba, Vader' te zeggen

Zo hoort het toch eigenlijk! Als God dan de Vader is van Zijn kinderen, dan moeten die kinderen toch niet altijd alleen maar 'Heere' tegen Hem zeggen. Altijd 'Heere' en nooit eens 'Vader'. Waarom toch die huiver? Waarom worden deze dingen zo weinig beleefd? Ik denk: uit vrees voor het feit dat de Vadernaam soms zo klakkeloos gebruikt wordt door mensen, die in geen enkel opzicht iets laten zien van een kinderhart en bij wie van de nieuwe familietrek van Gods huisgezin niets te bespeuren valt. Daarom laten wij ons ervan terughouden om met die oppervlakkige geest mee te doen. Dat is wel begrijpelijk, maar de Heere komt op deze manier wel aan ons tekort en wij missen de troost. Het gebruik van de Vadernaam is in onze kring te veel in de schaduw geraakt. Het gevolg daarvan is dan echter wel dat we ook die weelde moeten missen om vast te mogen weten en geloven dat God om Christus' wil onze genadige verzoende Vader is en dat eeuwig zal blijven.

Hunkert u soms naar die verzekering van uw kindschap? Dan moet u de weg van de middelen waarnemen, want we zagen reeds dat de Geest met die kenmerken van de genade in ons leven naar het Woord gaat en door de

onderwijzende en overredende kracht van het Woord der verzoening onze geest overtuigt van het Vaderlijke van God en dat we zelf Zijn kind mogen zijn. Het Woord en de sacramenten hebben een verzekerende en verzegelende werking in de handen van de Heilige Geest.

Hoever moet je daar nu voor gevorderd zijn op de leerschool van de genade om 'Vader' te mogen zeggen? Wel, een kind mag het zeggen, ieder kind, de kleinen en de groten. Of dacht u dat de Heere Jezus voor de kleinen minder betaald zou hebben? Waar het maar op aan komt is het werk van de Heilige Geest, Die ons doet zien dat we om Christus' wil tot kinderen Gods zijn aangenomen. Die Geest, Die met onze geest getuigt en de vrijmoedigheid werkt, ja, het zelf voorzegt: 'Abba, Vader!'.

BIJLAGE 4: Ds. Comrie

Een getuigenis

A De Geest verzegelt ook als Hij met de geest van de gelovigen getuigt dat zij kinderen van God zijn. In Romeinen 8:15,16 staat: *'Want gij hebt niet ontvangen de Geest der dienstbaarheid wederom tot vrees; maar gij hebt ontvangen de Geest der aanneming tot kinderen, door Welke wij roepen: Abba, Vader. Deze Geest getuigt met onze geest, dat wij kinderen Gods zijn.'*

Dus: als een gelovige tussen hoop en vrees is en zijn verzoende staat tegenover God niet durft bevestigen of verwerpen, en hij slechts één getuige heeft, namelijk het getuigenis van zijn eigen geest, dan komt de Heilige Geest. Deze weet wat er in de ziel leeft, omdat Hij het er Zelf in gewerkt heeft. Hij geeft getuigenis van de waarheid en oprechtheid van het geloof, de liefde en andere zaken. Door Zijn spreken in het hart getuigt Hij: 'Ik verzeker u met de diepste overtuiging dat dit het ware geloof en de oprechte liefde is. Op Mijn woord moet u het daarvoor houden, want Ik ben de Geest der waarheid!'. Zo wordt de waarheid, de werkelijkheid van de genade in het hart van de gelovige door het getuigenis van de Geest Zelf verzegeld.

Een vrijmoedig hart.

Ten slotte verzegelt en bevestigt de Geest de gelovige door in hem een vrijmoedig hart te scheppen om met een kinderlijke, gelovige en vertrouwende gemoedsgesteldheid tot God te gaan als zijn Vader in Christus. Het is zoals een kind naar zijn vader gaat. Galaten 4:6 zegt het zo: *'En overmits gij kinderen zijt, zo heeft God de Geest Zijns Zoons uitgezonden in uw harten, Die roept: Abba, Vader!'*

B Om voor elke misleiding bewaard te worden moet u echter twee zaken heel goed in gedachten houden.

Allereerst moeten we de zaken die we naar voren hebben gebracht bij elkaar houden, en dus niet het ene van het andere gaan scheiden. Dat betekent dat wij de Heilige Geest in Zijn verzegelend werk en Zijn betuigen aan onze geest dat wij kinderen van God zijn, niet losmaken van het Woord! De Heilige Geest doet dit alles immers met en door het Woord van God. We moeten ook niet het Woord losmaken van de krachtige werking van de Heilige Geest en de vruchten daarvan. Als dat gebeurt, is er het grote gevaar van zelfbedrog, van geestdrijverij en dweperij.

In de tweede plaats kunnen we uit wat gezegd is het verschil zien tussen het getuigenis van de Geest des Heeren en het getuigenis van een geest van bedrog. De Geest des Heeren verlicht immers de ziel, verandert die naar

Gods beeld, doodt de zonde en geeft de ziel een verruimde en kinderlijke gemoedsgestalte om tot God te gaan in de gebeden en alles van Hem te verwachten in het geloof. De geest van bedrog maakt echter gerust zonder dat daarvoor in het Woord grond is. Die geest is vleselijk en maakt opgeblazen en lichtvaardig. De gang door het leven is bij zulke mensen dan ook niet evenwichtig en fijnbesnaard, maar verloopt bij tussenpozen en in vlagen, omdat ze dan God en dan weer de wereld dienen.

C Uit hoofdstuk 9 van 'De eigenschappen', dat handelt over het toegaan tot de troon der genade in volle verzekerdheid des geloofs, wil ik jullie ook nog een stukje laten lezen:

Enkele geloofsdaden die tot uiting komen in het naderen tot de troon van Gods genade met volle zekerheid van het aandeel in Christus, zijn onder andere de volgende:

De ziel gaat dan niet uit tot God, in algemene zin gesproken, maar tot Hem als haar eigen God en Vader in Christus Jezus, uit kracht van Zijn verbond en in de overgave van zichzelf aan de Middelaar van dat verbond. Dit gelovig zien op God als háár God bevrijdt de ziel van de angstige vrees in het naderen tot Hem. Daardoor mag ze al van veraf de tekenen van haar Vaders liefdesuitingen opmerken, en verzekerd zijn van Zijn liefde en bereidwilligheid om haar te helpen. Dat spoort de ziel aan en geeft haar een grote begeerte en een sterk verlangen om zo snel mogelijk in Zijn beide armen, die vol ontferming zijn, te worden opgenomen. Ja, dit is een koord dat zó hard trekt dat de ziel niet alleen maar op weg gaat, maar ook snel naar Hem toe loopt zoals een kind doet naar zijn vader. De ziel gaat in deze zekerheid tot God met het hart van een kind. Ze roept God dan niet aan zoals een knecht die 'heer' of 'meester' zegt, maar zoals een kind dat almaar naar vader roept met: 'Abba, Vader'. Dit is voor God aangenaam om te horen, en daarom belooft Hij steeds opnieuw dat de ziel mag zeggen: 'Gij zijt mijn God'. En dat geeft veel geloofsvertrouwen in het hart. De ziel gaat in deze zekerheid tot God om van Hem eerbiedig en gelovig de vervulling van Zijn Goddelijke belofte te vragen. Dit brengt met zich mee dat de ziel op de belofte pleit en werkzaam is vanuit het verbond. De ziel gaat in deze zekerheid tot God, terwijl ze gelovig verwacht dat ze geholpen zal worden en genade op genade zal ontvangen, omdat het vast en zeker is dat haar gebed veel zekerder van God verhoord is dan ze in zichzelf gevoelt dat ze dit van God begeert.

EXTRA BIJLAGE: W. à Brakel, Redelijke Godsdienst, Hoofdstuk 35.

1. God bemint hen, als zijn kinderen, met een Vaderlijke liefde. O wonderlijke liefde! God, die liefde is, stelt zijn oneindige liefde te werk, om zulken, in zich zelf hatelijke, verachtelijke, verdoemelijke mensen, te beminnen met een liefde, die niet ontstaat uit beminnelijkheid van het voorwerp, maar uit Hem zelf, omdat Hij liefhebben, en die en die liefhebben wil. Ziet van deze liefde:

Jer 31:3 ... Ja, Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde, daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid.

Deze liefde is zo groot, zo vurig, zo onbegrijpelijk, dat de Heere Jezus zelf met verwondering daarover uitroept, Joh 3:16, Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft.

VI. 2. God heeft het oog op hen als een Vader, om hen te bewaren dat hun geen kwaad overkome

Hoe veilig mag zo'n kind rusten, en vertrouwen onder de schaduw van zijn vleugelen! Hij heeft nu niet te vrezen, niet te zorgen, de Heere zorgt voor hem, 1Pe 5:7. Ik, de Heere behoede die (wijngaard), alle ogenblik zal Ik hem bevochtigen; opdat de vijand hem niet bezoeke, zal Ik hem bewaren nacht en dag, Jes 27:3. En ook uw haren des hoofds zijn alle geteld, Mt 10:30. Die een van hen aanraakt, die raakt de appel van zijn ogen aan: ja zelfs koningen bestraft Hij, hunnenthalve. U hoe gelukkig is hij, die een kind Gods, die een voorwerp is van de bewaring des Heeren, en dat uit de Vaderlijke liefde.

VII. 5. Gelijk Hij hen bewaart, zo verzorgt Hij hen van alles, wat ze naar ziel en lichaam van node hebben; zodat zij niet hebben te zorgen, wat ze eten en wat ze drinken, en waarmee zij zich kleden zullen; want hun Hemelse Vader weet al wat ze van node hebben, en hij, die de vogelen des hemels voedt, die de leliën des velds met meerder heerlijkheid bekleedt, dan zelfs Salomo bekleed was, zal die zijn lieve kinderen niet verzorgen van voedsel en deksel?

Hij zal hen voeden met hun bescheiden deel, al zouden de raven het hun brengen. Dies hebben ze niet te wantrouwen noch te vrezen, maar mogen vrijelijk met David zeggen: Ps 23:1, De Heere is mijn Herder, mij zal niets ontbreken.

Men moet trachten naar verzekering van zijn kindschap.

XV. Dit zal zeer licht goedgekeurd worden van een gelovige, schoon zwak, of ook eerstbeginnende, 't zal zijn hart tot de zaken in verlangen doen uitgaan; maar 't zal hem ook enigszins beklemmen, omdat hij vreest, dat hij aan dezelve geen deel heeft, en dat hij misschien nooit de aanneming tot

kinderen deelachtig zal worden. Daarom zal het nodig zijn, dat wij de natuur van een kind Gods, zo in zijn natuur, begin, gestalte en aandoeningen of werkingen voorstellen, dat een onbekeerde, die zich ras inbeeldt dat hij een kind Gods is, zien kan, dat hij het niet is, en dat een kleingelovige, die vreest het niet te zijn, zien kan, dat hij het immers is.

Hoe een kind in de natuur werkt.

Daar is tussen de ouders en de kinderen een liefde, de ingeschapen, de innerlijke toegenegenheid, die vanzelf uit het hart voortkomt en alleen tussen ouders en kinderen plaats hebben kan, en tot anderen niet kan uitgaan; Deze liefde verenigt als ouders en kinderen, en gaat in de betrekking uit in eigenheid, vele vriendelijkheid, zorg en goeddadigheid.

Natuurlijke kinderen zijn gaarne bij de ouders; Komt het iets voor, waarvoor het schrikt, 't loopt naar de moeder, vertrouwt op haar schoot, en vreest niet. 't Zorgt niet voor kost en kleren, maar verwacht dat van de ouders. Al heeft het thuis een schraal deel, 't heeft nog liever thuis droog brood, dan allerlei lekkernijen bij vreemden zonder de tegenwoordigheid van de moeder. 't Heeft vreze voor de ouders, en wil ze niet vertoornen; Zijn de kinderen groter, zij kunnen niet verdragen dat iemand een ontierend woord van de ouders spreekt, 't steekt hun in 't hart, en zij verdedigen ze met alle macht. Neemt dit gezegde bij elkaar, en brengt het over tot het geestelijke, en gij zult in de kinderen van God dezelfde natuur vinden. Indien iemand dit niet in zich heeft, hij houde zich vrij verzekerd, dat hij geen kind Gods is! maar indien iemand in waarheid die natuur geestelijk in zich bevindt, hij heeft grond om te besluiten, dat hij een kind Gods is. Brengt dan die gestalte van een kind over tot de kinderen van God en gij zult zien, dat de Schrift datzelfde van de kinderen van God zegt.

XIX. (a) Een kind Gods, behalve de tedere liefde tot God, is begerig naar de gedurige tegenwoordigheid Gods. Ps 73:28, Maar mij aangaande, het is mij goed nabij God te wezen. Gaat de Heere weg, zij schreit Hem achterna: Ps 63:9. Mijn ziel kleeft U achteraan.

Dan roept de ziel met David uit, Ps 42:3, Mijn ziel dorst naar God, naar de levende God; wanneer zal ik ingaan, en voor Gods aangezicht verschijnen? Komt de Heere haar wederom voor, dan schreit ze van blijdschap, en zegt: Jes 12:1,2. Ik dank U, Heere! dat Gij toornig op mij geweest zijt; maar uw toorn is afgekeerd, en Gij troost [p917] mij. Dan zegt de ziel nog: Wie heb ik nevens U in de hemel? nevens U lust mij ook niets op de aarde! Bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zo is God de rotssteen mijns harten, en mijn deel in eeuwigheid, Ps 73:25,26.

(c) De ziel van een kind Gods is gewillig om des Heeren wil te doen, dat is haar lust en vermaak: Ro 7:22. Ik heb een vermaak in de wet Gods naar de inwendige mens.

Zo ze van de zonden overvallen wordt, 't smart haar tot in 't binnenste van haar ziel, en zij kan niet tevreden zijn, totdat ze wederom in het bloed van Christus afgewassen is, en zij wederom vrede bij God heeft: Ps 51:4,5. Was mij wel van mijn ongerechtigheid, en reinigt mij van mijn zonden. Want ik ken mijn overtredingen; en mijn zonde is steeds voor mij. En als de Heere na haar vallen haar weer aanneemt, en zijn genade en vertroosting haar doet gevoelen, dan ontsteekt haar liefde te heftiger tot God, Ps 116:1, Ik heb lief; want de Heere hoort mijn stem.

(d) Uit deze allen blijkt de liefde van een kind Gods tot God, en gelijk ze God liefhebben, zo hebben ze ook de kinderen van God lief: 1Jo 3:14. Wij weten dat wij overgegaan zijn uit de dood in het leven, omdat wij de broeders liefhebben. Zij hebben ze lief, niet omdat ze van een goedaardig karakter zijn, maar omdat zij erkennen, dat ze Jezus liefhebben, en dat Jezus hen liefheeft. Daarom gaat hun hart naar hen uit, en verenigt zich met hen, om te samen uit te komen voor Jezus en zijn zaak

Dus hebben wij in het kort de natuur van een kind Gods voorgesteld, opdat het een bekwame spiegel zou zijn voor bekeerden en onbekeerden, om er hun staat in te zien. Neemt nu deze drie bovengestelde kentekenen bij elkaar, en zo het u te doen is om te weten, of gij een kind Gods zijt of niet, zo brengt u in de tegenwoordigheid van de alwetende God, en legt u daarbij, en hoort dan wat uw geweten zegt.

XXI. Indien iemand uit de bovengestelde kentekenen overtuigd is, dat zijn hart zo is en werkt, als boven gezegd is, zo mag hij niet nalaten te besluiten, dat hij een kind [p919] Gods is. Ziet, hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft, namelijk dat wij kinderen van God genaamd zouden worden; Van eeuwigheid tot een kind Gods verordineerd te zijn, in de tijd aangenomen, met Christus ondertrouwd, door de Heilige Geest wedergeboren te zijn, van God als Vader bemind te zijn, van Hem als Vader bewaard te worden, van alles verzorgd te worden, een voorwerp te zijn van zijn medelijden en ontfermingen, altijd verhoord te worden in alles, wat men in Christus' naam begeert, een erfgenaam van God, van de wereld, van de eeuwige zaligheid te zijn, kan er wel wat heerlijker, wat gelukzaliger zijn, en dat voor zulk een mens, zo zondig en ellendig in zich zelf? Dat zijn gunstgenoten van vreugde opspringen om die eer; dat zij juichen op hun legers, Ps 149:5. Dat is dankbaarheid, dat is Gode aangenaam, dezulken zal Hij verder ontmoeten: Ps 37:4. Verlustig u in de Heere, zo zal Hij u geven de begeerten uws harten.

(a) Ziet toe, dat gij de gestalten, en de uitwerkingen van het hart, boven in de tekenen gesteld, en die gij in u bevindt, niet toeschrijft aan uw natuur, alsof die zulke gestalte en werkingen kon opgeven door de uitwendige verlichting; dat is hoogmoedigheid, dat ontnemt God zijn werk, dat Hij alleen door een almachtige kracht in u gewrocht heeft.

(b) Ziet toe, dat de grootheid van de zaak, en uw onwaardigheid u niet beletten uw staat vast te stellen, daar gij de waarheid toch ziet; dat is hoogmoedigheid, alsof gij niets wilde ontvangen, of gij moest het waardig zijn, en de gift moest met uw waardigheid overeenkomen. Weet dat God aan zijn kinderen alles doet boven en tegen hun waardigheid, de beste is alles zowel onwaardig als de slechtste, 't is alles tot prijs der heerlijkheid van zijn genade, Efe 1:6. Daarom, als God het aan u gedaan heeft, en doen zal, ontvangt gij het al, en weest vrij klein, maar nochtans blijde.

(c) Ziet toe, dat de overgebleven verdorvenheden u de waarheid niet doen ontkennen; omdat wij weten, dat God zijn kinderen hier alles ten dele maar geeft, en in de besten nog vele verdorvenheden laat overblijven, zo hebben wij niet te zien of er, en hoeveel verdorvenheden nog in ons zijn, maar of er waarheid, geest en leven is; zo ja, zo maakt met Paulus, Ro 7:17, onderscheid tussen dat geestelijke Ik, en het vleselijke; Welnu dan, stapt alle hinderpalen over, heft uw hoofd uit de gebreken op, ziet uw geluk, en verblijdt er u over. Verblijdt u in de Heere ten allen tijde; wederom zeg ik: verblijdt u, Flp 4:4.

XXII. Die nu overreed zijn, dat ze kinderen van God zijn, op die ligt nu de verplichting, dat ze zich ook als kinderen van God gedragen; dit is geen last, die ik hun opleg, en die door deszelfs zwaarte het geluk wat zou verminderen; neen, het is de rechtvaardigen een blijdschap recht te doen, Spr21:15

XXIII. 1. Vertrouwt dus alles naar ziel en lichaam uw hemelse Vader toe, zonder vreze en bekommernissen: Mt 6:31,32. Daarom zijt niet bezorgd; want uw hemelse Vader weet, dat gij alle deze dingen behoeft.

XXIV. 2. Eert en vreest uw hemelse Vader met een kinderlijk hart. Die allernauwste en allerzoetste betrekking tussen God en hen moet vooral de hoogachting van God niet verminderen; maar men heeft zich te vergenoegen de hoge heerlijkheid van de Goddelijke majesteit gedurig te beschouwen en te erkennen, en altijd zich zelf te kennen, opdat men klein blijve, en een heilig ontzag en eerbied voor God hebbe, en dat aan God vertone: Mal 1:6. Een zoon zal de vader eren, en een knecht zijn heer; ben Ik dan een Vader, waar is mijn eer? En ben Ik een Heere, waar is mijn vreze?

XXV. 3. Verzoekt als een kind van zijn vader, alles van de Heere, waarnaar uw goede begeerten uitgaan. Daarom vervult de Heere zijn kinderen in dit

leven niet tot verzadiging toe, maar laat vele ledigheid in hen, opdat zij hun kinderlijke begeerte Hem zouden bekendmaken, en de vervulling van Hem afbidden. Klaagt aan uw Vader uw noden, wat u drukt, wat u dreigt, wat gij gaarne had, en dat gemeenzaam als een kind aan zijn vader. Staat nu niet van verre, trillende en bevende, maar gebruikt nu als een kindeken de vrijmoedigheid, waartoe gij recht hebt ontvangen; roept: Abba, Vader; bidt om uw begeerten vervuld te krijgen met zoete kinderlijke smekingen, dat zal de Heere, aangenaam zijn. Hij zegt: Hoo 2:14, Toon Mij uw gedaante: doe Mij uw stem horen; want uw stem is zoet, en uw gedaante is lieflijk. Ps 50:15, Roept Mij aan in de dag van de benauwdheid. Ps 81:11, Doe uw mond wijd open. Welaan dan, omdat wij dan, broeders! vrijmoedigheid hebben, om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, zo laat ons toegaan met een waarachtig hart in volle verzekerdheid van het geloof, Heb 10:19,22. Houdt toch in de toenadering de gestalte van een kind, en zo roepende gelooft, dat Hij u als een Vader zal verhoren, en het nodige en nuttige geven, ziende veel op Lu 11:11-13, Wat vader onder u, indien de zoon om brood bidt, zal hem een steen geven? Of zo hij ook om een ei zou bidden, zal hij hem een schorpioen geven? Indien dan gij, die boos zijt, weet uw kinderen goede gaven te geven, hoeveel te meer zal uw Vader, die in de hemelen is de Heilige Geest (goede gaven, Mt 7:11) geven degenen, die ze van Hem bidden?

XXVI. 4. Onderwerpt u als een kind aan de kastijding des Heeren als van een Vader. De Heere handelt met zijn kinderen op menselijke wijze; als zij misdoen, des Heeren inzettingen ontheiligen, en zijn geboden niet houden, zo bezoekt Hij hun overtredingen met de roede, en hun ongerechtigheid met plagen, met zeer velerlei wederwaardigheden, zo in hun lichaam, als in de ziel. Hiertegen op te stuiven, verdrietig te zijn en te morren, dadelijk te zeggen: ik ben geen kind Gods, God is mijn Vader niet, God is hard tegen mij, was Hij mijn Vader, Hij zou wel medelijden met mij hebben, Hij zou mij wel verlossen van dit smartelijk en bijzonder van dit zondig kruis, dat is de natuur van een rechtgeaard kind niet; maar 't past een kind stil te zijn, zich ootmoedig te onderwerpen en te zeggen: Ik zal des Heeren gramschap dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd, Mic 7:9.

Ijvert zo met hart, met woorden en daden voor de eer van uw Vader, en Hij zal tonen dat het Hem aangenaam is, en zal u zijn Vaderlijke gunst te meer laten gevoelen.

6. Leeft als kinderen in onderlinge liefde en vrede, opdat de mensen zien, dat in u een andere Geest is dan in hen.